

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

10. Paradigma 4. Argumentationis primariæ per Enthymema factæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

mentissimæ Virginis inventum, quæ ni-
 miùm locuples in seipsa medium reperit a-
 lios locupletandi, quin sua perdat! Quis
 re sic constituta in ullo deinceps egeat? Quis
 ab ipsa quidquam, & per ipsam à Deo non
 impetret? Nec ad obtinendum opus longa
 petitione. Mater Misericordiæ est; ultro
 propendet ad effundendum. Vas tantummo-
 do pii ac devoti cordis suppone, & gratia
 exuberante mox replebitur. Suppones cul-
 tu, &c. *Sileat Misericordiam tuam, Virgo beata,
 qui te in suis necessitatibus invocatam sibi memine-
 rit defuisse. S. Bern. serm. de Assumpt.*

XI. Epilogus est facilis ex dictis. In eo po-
 test addi exhortatio ad cultum B. Virginis:
 in Confirmatione quoque breviter adduce-
 cere licebit exempla de Potentia, Beneficiis,
 & Misericordia B. Virginis, quibus pleni
 sunt libri.

CAPUT X.

*Paradigma IV. Argumentatio-
 nis primariae per Enthymema
 facta.*

In illud ex Evangelio Dominicæ I. Ad-
 ventûs: *Tunc videbunt. Luc. 21. v. 27.*

Argumentum orationis. *Peccatores vide-
 bunt in Judicio apertum, quod voluerunt tectum;*
 &

& de eo conclamatum, quod maximè sperabant.

I. *Prima designatio hujus orationis, cujus fundamentum est hoc Enthymema: Peccatores voluerunt sua peccata esse occulta, quæ à Sapiencia Dei omnia palàm detegentur: sperabant eorundem vel pœnitentiam vel impunitatem, de qua videbunt conclamatum. Igitur, &c. Exordium.* Duplex spes facit homines audaces ad peccandum, spes tegendi crimen, & spes impunè delinquendi. Verùm Deus peccatis irritatus hanc geminam spem impiorum confundet. *Propositio & Partitio* ut supra in argumento. *Confirmatio* ex Antecedente, seu priore parte Enthymematis formatur. *Epilogus* ex ejusdem altera parte, quæ à Philosophis Consequens vocatur. *Affectus.* Fuga peccati ob severitatem Judicii divini, & in eodem publicum pudorem peccatoris.

Argumentatio 1. partis: *Nihil reddit homines ad peccandum audaciores, quàm opinio, peccatum crimen mansurum in occulto: Igitur Deus Judex, qui omnia scit, occulta in pœnam omnibus deteget.*

Argumentatio 2. partis: *Impii maximè sperabant in hac vita obtinere veniam scelerum. Sed in Judicio videbunt de venia esse conclamatum. Igitur videbunt de eo esse conclamatum, quod maximè sperabant. Vel sic: 1. Deus est Judex, qui omnia scit: Igitur peccator erit manifestè convictus. 2. Deus est Judex, qui nihil condonat: Igitur peccator erit certò condemnatus.*

Exor-

II. *Exordium.* Duæ sunt spes, quæ homines audaces faciunt ad peccandum, quarum utracunque tollatur, aut omni ratione carent, aut nunquam præsumunt peccare. Sperant peccatum mansurum in occulto. Et ita plurimi peccatores astuti possunt sua crimina tegere in hac vita, ne appareant hominibus tales, quales sunt. Sperant insuper, fore, quantumcunque peccent, ut facili pœnitentia peracta effugiant horribiles pœnas, quas sciunt peccato destinatas. Sed utraque hæc *Spes hypocrita peribit. Job. 8. 13.* Deus istis peccatis irritatus utramq; hanc spem evertet, & in pœnam oppositum palàm statuet. Hæc futura cæci nunc non prævident: atq; *Utinam saperent, & intelligerent, ac novissima providerent! Deut. 32. 29.* Veniet tempus, & serò licèt, *Tunc videbunt,* Quando? In iudicio divino. Quid videbunt? *Propositio & Divisio:* Videbunt occultissima sua scelera Deo fuisse aperta, atque ad intolerabilem pudorem toti Mundo aperienda. Videbunt cum incredibili dolore & desperatione elapsum esse speratum illud tempus facilis pœnitentiæ; vicissim spem omnem veniæ in æternum esse exclusissimam. Hæc modò in antecessum videant, & *Tunc videbunt* meliora.

III. *Confirmatio.* Argumentationis I. partis *Antecedens.* Quis tam perfrictæ impudentiæ, sui que honoris ita incurius est, qui probrosum aliquod crimen patrare aggredere-

X

tur,

tur, si certò præsciret, illud paulo pòst urbi alicui integræ propalandum? Pauci, ut opinor, sunt, etiam ad peccandum alioquin audacissimi, qui non velint latere, quod maximè desiderant malè agere; qui peracta crimina non studiosè tegant, etiamsi securi sint, pœnas nullas imminere. Atque ita ingeniosi quidam hypocritæ totâ vitâ censuram oculorum humanorum evadunt quidem: at, num etiam Dei ubique præsentis, omnia, etiam arcanissimas cogitationes, intimè pervidentis, cognitioni se subtrahunt? Id verò non sperent. Sed parùm curant scilicet patere Deo, modò hominum, quos plùs curant & metuunt, oculos & sermones effugiant. Idcirco peccare pergendo Deum gravissimè ad iram concitant, & ad vindictam commovent. Tandem longanimitate ipsius satìs fatigata, & peccatorum mensurâ impletâ, manent quidem hominibus in hac vita incogniti, verùm ut ad majus supplicium omnibus in altera manifestentur. *Consequens.* Annotata sunt omnia scelera apud Deum omnia scientem, imò in libris propriæ cujusvis hominis conscientiæ. Obliviscimur nunc quorundam, dum una species materialis subsequens antecedentem quasi obtegit ac sepelit. Sed nihil perit. Anima à corpore separata sciet & videbit sua omnia. In Judicio præsertim: *Libri aperti sunt. . . & judicati sunt mortui ex his, qua scripta erant in libris secundum*

cundum opera ipsorum. Apoc. 20. 12. Non est enim occultum, quod non manifestetur, nec absconditum, quod non cognoscatur, & in palam veniat. Luc. 10. 17. In die, cum iudicabit Deus occulta hominum. Rom. 2. 16. Quam intolerabilis erit hæc pœna, ab irritato Deo inventa, ad inimicos suos severissime plectendos! Quid animi tibi erit peccator, ubi tua crimina patere omnibus animadvertes? Quid pudor nunc apud te possit, fati nōsti. Quid? si crimen aliquod ex tuis infamius solus aliquis conscius tantum coram his præsentibus palam evulgaret? nunquid mori malle, quam dedecus tale sustinere? Et tamen posses negare; posset alter falsi suspectus esse, quorum nihil in Iudicio tuam coram non paucis aliquibus, sed omnibus, ignominiam minuet. Et Deus veracissimus & Deo testis tua conscientia, omnibus tunc aperta, id promulgabunt, quod vel uni homini in sacro Tribunali ita committere erubuisti, ut damnationis æternæ aleam eligere malle. Possunt hîc excusari flagitia, quorum omnem gravitatem cum adjunctis, eadem exaggerantibus, supremus Iudex orbi prodet. Itaque tunc nocturni conventus illi, non, sicut vocare soles, honesta recreatio, sed scelestæ commercia audient; sinistri de proximo sermones non cura salutis alienæ, sed injusta denigratio famæ appellabuntur; &c. Non eris tunc tam leviter reus, qualem te in sacro Tribunali tuæ

excusationes faciunt; jam non omittentur ea, quæ peccatum gravius ostenderent, uti scandalum iisdem proximo datum, & quæ sunt ejusmodi, sed addetur: *Ponebas scandalum. Hac fecisti & tacui. Existimasti iniquè, quòd ero tui similis: arguam te, & statuam contra faciem tuam. Intelligite hæc, qui obliviscimini Deum. Psal. 49. 21. &c.* At verò quanta cum rabie frustra indignantis peccatoris hæc aliæque tunc patebunt! *Peccator videbit, & irascetur, dentibus suis fremet & tabescet; desiderium peccatorum peribit. Psalm. III. 10.* illud videlicet, quo optabat sua tenere occulta. Vita nostra libro clauso similis est, in quo quid scriptum sit, nescitur; una pagina tegit alteram, uno scelere velatur aliud scelus. Sed in *Judicio Libri aperti sunt, &c.*

IV. Argumentationis 2. partis *Major. Tunc videbunt* quoque conclamatum esse de altero, quod sperabant, fore scilicet, ut scelera sint impunita, vel non nisi levissimâ poenâ solvi debeant. O quantos ista spes decepit & perdidit! Imaginamur nobis ob facilitatem poenitentiae, licere tantò audaciùs delinquere; opus tantùm esse accusatione sui, & verbis dolorem præferentibus, ac tum recitatione quarundam precum, in poenam impositarum. Interea dolor ille non procedens ex corde verè contrito, non serius nec propter Deum offensum conceptus, non, ut oportet, conjunctus cum firmissimo emendationis proposito

posito, est irritus, & confessio re ipsa sacrilegium; peccata manent in anima, quæ dum sibi tam facilè satisfacit tali specie pœnitentiæ, in iisdem moritur & perit. Hæc videbunt impii in altera vita, & agent pœnitentiam, sed irritam: *Pœnitentiam agentes, & pro angustia spiritûs gementes. Sap. 5. 3* Fatebuntur sua scelera, sed frustra: *Ergo erravimus. Ib.* In hac sola vita pœnitentia est utilis, &c. *Non demoreris in errore impiorum; ante mortem confitere; à mortuo quasi nihil perit confessio. Eccl. 17. 25.*

Minor. Hæc modò peccatores non considerant, sed spe facilis veniæ peccata peccatis cumulant, qua se deceptos serò sentient. *Tunc videbunt*, in altera nempe vita, spem nullam sibi superesse; nullum institutum in illa medium ad abolenda peccata gravia, sicut in ista vita; nullam ibi esse gratiam & remissionem, sed meram Justitiam. Ibi Sanguis Christi non ampliùs habet vim dealbandi animas reorum. Mater Misericordiæ non ultra erit Refugium peccatorum. Sancti Patroni non jam intercedent; imò *Tunc stabunt Justi in magna constantia adversus eos. Sap. 5. 1.* Verbo, nulla pro ipsis erit misericordia, mera rigidissimâque apparebit Justitia. &c. *Tunc videbunt* igitur, quòd sint perditæ in æternum sine remedio. *Tunc videbunt*, quòd hoc, illo, illis peccatis incurrerint odium Dei æternum, necessarium, infinitum. *Conclusio.* Est hoc odium æternum: Itaque *Tunc vide-*

vide-

videbunt, quòd in æternum sit conclamatum, quòd nullum momentum sit futurum, in quo non sint infaustissimos ipsius effectus sensuri. Est odium necessarium: Igitur *Tunc videbunt*, quòd illud æquè parùm possit desinere, quàm parùm Deus potest desinere esse Deus. Est denique odium infinitum: Adeòque *Tunc videbunt*, quòd inde orta vindicta per infinitæ acerbitalis tormenta sit exferenda. *Tunc videbunt*, id ad maximam suam ignominiam toti Mundo patescere, quod maximè tectum volebant, & spem omnem veniæ obtinendæ esse desperatam ac perditam.

v. *Epilogus*. Credimusne terribiles has veritates? Si non credimus, serò nimis eas ex suis effectibus credemus. Si credimus, & peccare nihilominus audemus, planè omnino ratione destituimur. Utinam nunc frequenter oculis mentis intueremur intolerabilem illum pudorem, qui coram oculis totius Universi exspectat scelera occultè perpetrata, quantopere in occasione peccandi nos ille coërceret! Utinam perpenderemus desperationem ob non peractam pœnitentiam sinceram, quàm avidè nunc illam arriperemus, etsi duplò durior esset! quàm firmiter statueremus, nunquam deinceps peccare! quàm longè occasiones excluderemus, &c, ne morte præventi videamus actum esse de spe veniæ! &c. Ratum est; jam nunc oculos aperiám, &c. Hodie adhuc cum
in-

intenso dolore Confessario exponam, quæ hæcenus fateri erubui. Hodie ordiar præterita delicta castigare, nec deinceps castigatione simili digna committere, &c. Vale pestilens societas, &c. Illa occasio procul imposterum sit à me, &c. Ædes illæ perniciosæ non ampliùs me hospitem & hostem Dei videbunt, &c. Qui nunc fideliter ita decernunt, & decreta exequentur, *Tunc videbunt* Judicem placatum, rectas suas iniquitates, remissa scelera, &c.

CAPUT XI.

*Paradigma V. Amplificationis
per Inductionem, & per
Exemplum.*

Per Inductionem. Festo S. Francisci Xaverii in illud: *Similem illum fecit in gloria* Argumen-
tum per In-
ductionem.
Sanctorum. Eccl. 45. v. 2.

Argumentum orationis. S. Franc. Xaverius est aliquo modo omnis Sanctus.

I. Prima designatio hujus orationis, cujus primaria argumentatio est hæc Inductio: S. Franc. Xav. est Angelus, Præcursor Domini, Patriarcha, Propheta, apostolus, Martyr, Confessor, Virgo: Ergo est aliquo modo omnis Sanctus, seu habet à Deo simile quid in gloria omnium Sanctorum.

II. Exordium peti potest à depulsione invidiæ,